

Enemmistö suomalaisista ymmärtää mielestään hyvin politiikkaa

Enemmistö (57 %) suomalaisista arvioi ymmärtävänsä hyvin tärkeitä poliittisia kysymyksiä, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksesta. Lukema on lähes sama kuin viime kuntavaalien äänestysprosentti. Kolmannes (33 %) katsoo, ettei ymmärrä hyvin politiikkaa.

Näkemyks tärkeiden poliittisten kysymysten ymmärtämisestä yleistyy ikäänmyneimmän ikäluokan suuntaan. Nuorista vain kaksi viidestä arvioi itsensä tällä mittarilla päteväksi. Sosiaalinen hyväosaisuus selittää arvioita. Ylemmät toimihenkilöt, korkeasti koulutetut ja hyvin toimeentulevat otaksuvat ymmärtävänsä poliittisia kysymyksiä keskimäärää paremmin.

Kaksi kolmesta (66 %) ilmoittaa seuraavansa paljon yhteiskunnallisia asioita. Reilu neljännes (28 %) ei ole tällä tavalla selvitettynä niistä kiinnostunut. Kuntavaaleissa äänestäneet (71 %) seuraavat yhteiskunnallisia asioita enemmän kuin vaaleissa nukkuneet (34 %). Nuorempien ikäluokkien kiinnostus yhteiskunnallisia asioita kohtaan on vähäisempää kuin ikäänmyneempien.

Joka toisen mielestä vaaleissa on hyvä ravistella, vaikka se ei toisikaan mukanaan mitään hyvää

Valtaosa (74 %) suomalaisista yhtyy väittämään ”On hyvä, että vaaleissa joku uskaltaa sanoa asiat suoraan, vaikka se loukkaisi monia ihmisiä”. Vain viidennes (20 %) tuomitsee tällaisten keinojen käytön vaalikampanjassa. Tulos on samansuuntainen kuin viime vuoden joulukuussa, ei kuitenkaan aivan yhtä ehdoton.

Lähes kaksi kolmesta (62 %) kokee, että ”maailma on niin monimutkainen ja täynnä vaikeuksia, että tarvitaan enemmän yksinkertaisia ja helppoja ratkaisuja”. Niiden osuus, jotka kiistävät väittämän, on hieman lisääntynyt marraskuusta 2016 (25 % → 30 %).

Suomalaiset jakaantuvat kahtia suhtautumisessa muutokseen. Lähes joka toisen (48 %) mielestä ”vaaleissa on hyvä ravistella ja havitella muutosta, vaikka se ei toisikaan mukanaan mitään hyvää”. Lähes saman suuruinen joukko (43 %) asettuu vastarintaan. Mieli-piteet eivät ole muuttuneet marraskuusta 2016.

Etenkin ensisijaisesti ehdokasta kuntavaaleissa äänestäneet uskovat vaaleissa ravistelun olevan hyväksi, vaikka seuraamukset olisivat kyseenalaisia. Ensisijaisesti puoluetta äänestäneet eivät ole yhtä vakuuttuneita asiasta. Tuloksista käy ilmi myös se, että kuntavaaleissa äänestämisestään epävarmat olivat taipuvaisia hyväksymään väittämän.

Luottamus puolueisiin lisääntyi kuntavaalien seurauksena

Väite ”Demokratia toimii kaiken kaikkiaan kotikunnassani hyvin” tunnustetaan laajasti omaa ajattelua vastaavaksi. Enemmistö (60 %) hyväksyy sen, neljännes (25 %)

kiistää. Tyytyväisyys kuntademokratian toimivuuteen on voimistunut syksystä 2016 (51 % → 60 %). Muutos selittyy sillä, että vaalien läheisyys lisää myönteisiä näkemyksiä.

Jonkin verran keskimäärää tyytyväisempiä demokratian toimivuuteen kotikunnassa ovat ikääntyneet, koulutetut, toimihenkilöt, eläkeläiset sekä keskustan, kokoomukset ja SDP:n kannattajat. Tyytymättömmimpiä ovat ne, jotka eivät äänestäneet kuntavaaleissa.

2

Välillisesti demokratian toimivuutta koskeviin arvioihin liittyy myös väittämä ”puolueiden kautta kansalaisten mielipiteet tulevat päätöksenteossa huomioon otetuiksi”. Suomalaisista enemmistö (54 %) allekirjoittaa väitteen ja kolmannes (32 %) torjuu. Luottamus puolueisiin tällä tavalla kysyttynä on lisääntynyt viime vuoden syksystä (38 % → 54 %).

Enemmistö (56 %) kansalaisista yhtyy myös väittämään ”on ainakin yksi puolue, joka ajaa minun etujani”. Vain reilu viidennes (22 %) torjuu väittämän. Puoluekiinnittyneisyys on korkealla tasolla etenkin niiden keskuudessa, jotka äänestivät kuntavaaleissa (61 %). Keskimäärää useammin väittämän allekirjoittavat kokoomuksen (75 %) ja vasemmistoliiton (73 %) tukijat.

Suomalaisten suhde politiikkaan näyttäisi kuitenkin olevan kaksijakoista. Vaikka puolueisiin kohdentuu näkyvässä määrin luottamusta, niin samaan hengenvetoon yli puolet (56 %) uskoo poliitikkojen olevan kiinnostuneita äänistä, eivät ihmisistä ja heidän ongelmistaan. Tällä tavalla ovat taipuvaisia ajattelemaan myös ne, jotka kävivät kuntavaaleissa äänestämässä (54 %).

Kuntademokratian toimivuuteen ja äänestämisen merkitykseen suhtaudutaan periaatetasolla verraten myönteisesti. Useampi kuin joka toinen (60 %) yhtyy väitteeseen, jonka mukaan ”jokainen joka haluaa, pystyy kyllä vaikuttamaan kotikuntansa asioihin”. Eri mieltä on reilu neljännes (29 %). Saman mielisyttä osoittava luku on samaa tasoa kuin edellisessä mittauksessa vuonna 2016.

Päätäjien syyllistäminen sujuu kaikesta huolimatta juohevasti

Vaikka luottamus kuntademokratian toimivuuteen on varsin korkeaa ja lisääntynyt, päätäjien syyllistäminen sujuu kuitenkin hyvin. Väite ”On poliittisten päätäjien syytä, jos peruspalvelut ovat riittämättömiä tarpeeseen nähden” saa kahden kolmasosan (65 %) hyväksynnän. Eri mieltä tohtii olla vain neljännes (25 %). Vaikka kysymys ei paikanna, ovatko syylliset eduskunnassa vai kunnissa – kaiketi molemmissa – heidät halutaan tilille, olivatpa he voineet vaikuttaa asioiden kulkuun tai eivät.

Lähes puolet kansalaisista näyttäisi kuitenkin myös ymmärtävän kuntapäätäjien tuskaa. Väite ”Kuntapäätäjiä syyllistetään suotta päätöksistä, joita he tiukoissa tilanteissa ja ristiriitaisten odotusten vallitessa joutuvat tekemään” saa käytännössä yhtä paljon kuin hyväksyjä (43 %) kuin kieltäjiä (45 %). Päätäjien tuskan ymmärtäminen on samaa tasoa kuin vuonna 2016, mutta suurempaa kuin vuonna 2014.

Vain noin neljännes (26 %) äänestäjistä ajattelee, että asiat hoituvat heidän kotikunnassaan hyvin ilman heidän ääntään kuntavaaleissa. Kaksi kolmesta (65 %) torjuu ajatuksen, että heidän ääntään ei tarvittaisi. Suhtautuminen ei ole muuttunut viime syksystä. Nuoret (34 %) ja kuntavaaleissa nukkuneet (47 %) ajattelevat muita

useammin, että ei ole tarvis äänestää kuntavaaleissa, koska asiat hoituvat hyvin muutenkin.

Suomalaisista vain reilu viidennes (22 %) ilmoittaa tarvitsevansa hyvän syyn käydä äänestämässä. Selvä enemmistö (70 %) torjuu sen, että äänestämiseen ajaisi jokin erityinen syy. Tulos kielii siitä, että äänestäminen on monelle kansalaisvelvollisuus ja erityisiä muita syitä käyttää ääntä ei tarvita.

3

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy (TNS Gallup Oy). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 14.-18.4 2017 viikko kuntavaalien jälkeen. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.036. Vastajat edustavat maamme 18 - 75 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

Kuvio 17a. SUHTAUTUMINEN VAALIKAMPANJOINTIA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

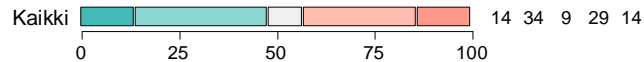
"Maailma on niin monimutkainen ja täynnä vaikeuksia, että tarvitaan enemmän yksinkertaisia ja helppoja ratkaisuja" (v1)

"On hyvä, että vaaleissa joku uskaltaa sanoa asiat suoraan, vaikka se loukkaisi monia ihmisiä" (v2)

"Vaaleissa on hyvä ravistella ja havitella muutosta, vaikka se ei toisikaan mukanaan mitään hyvää" (v3)

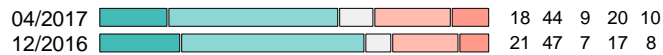

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2017

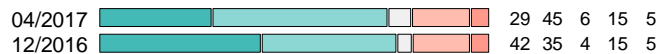
Kuvio 17at. SUHTAUTUMINEN VAALIKAMPANJOINTIA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ EI OSAA SANOA JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ TÄYSIN ERI MIELTÄ

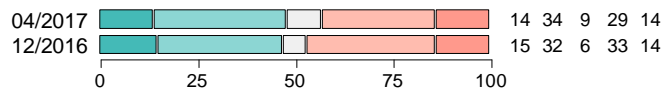
"Maailma on niin monimutkainen ja täynnä vaikeuksia, että tarvitaan enemmän yksinkertaisia ja helppoja ratkaisuja" (v1)

"On hyvä, että vaaleissa joku uskaltaa sanoa asiat suoraan, vaikka se loukkaisi monia ihmisiä" (v2)

"Vaaleissa on hyvä ravistella ja havitella muutosta, vaikka se ei toisikaan mukanaan mitään hyvää" (v3)

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2017

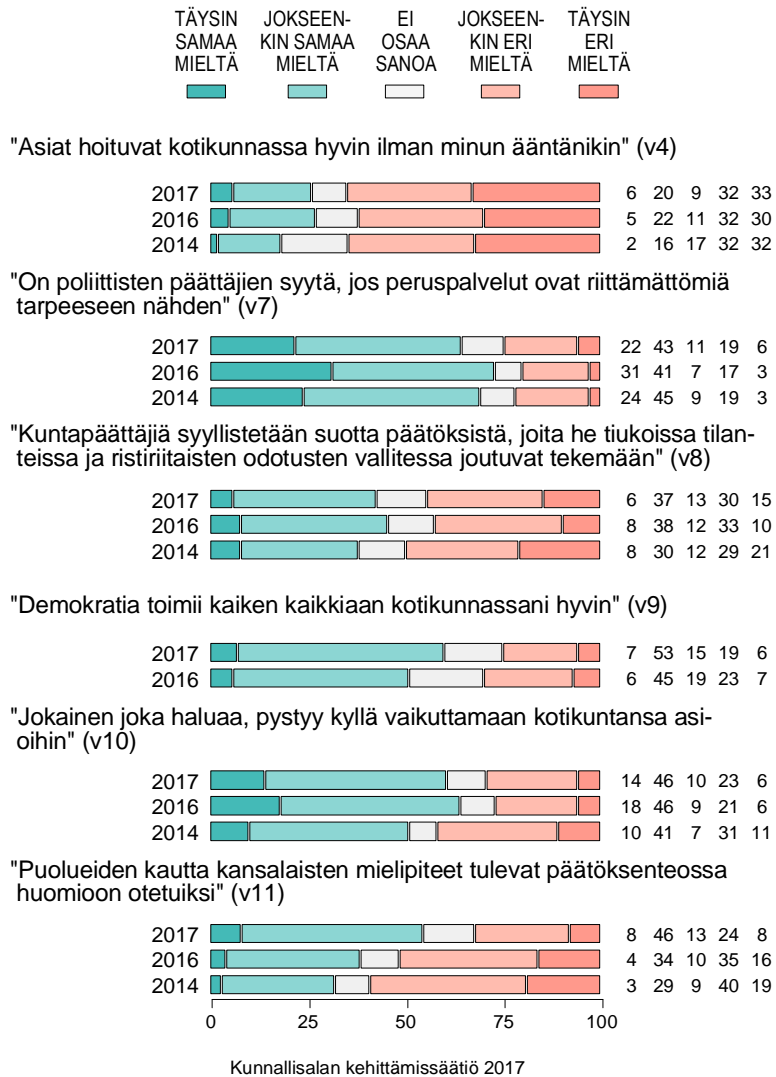

Kuvio 17b. SUHTAUTUMINEN KUNNALLISEN DEMOKRATIAN TOIMIVUUTEEN (%).

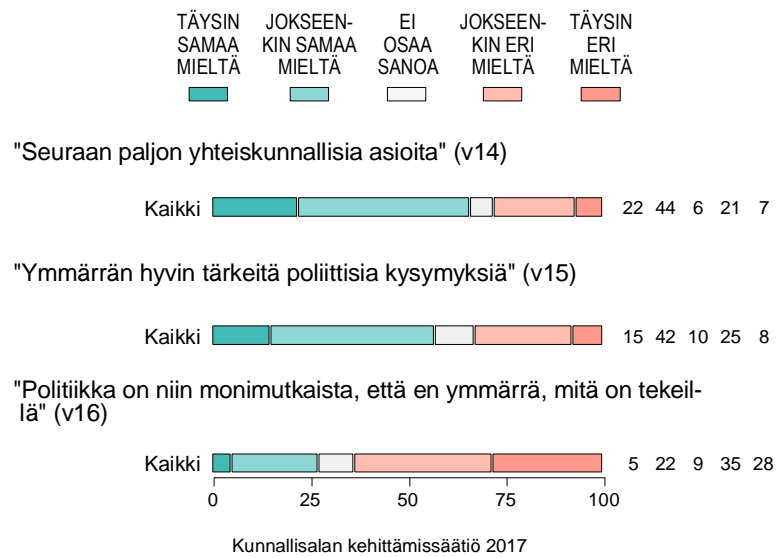

Kuvio 17bt. SUHTAUTUMINEN KUNNALLISEN DEMOKRATIAN TOIMIVUUTEEN (%).

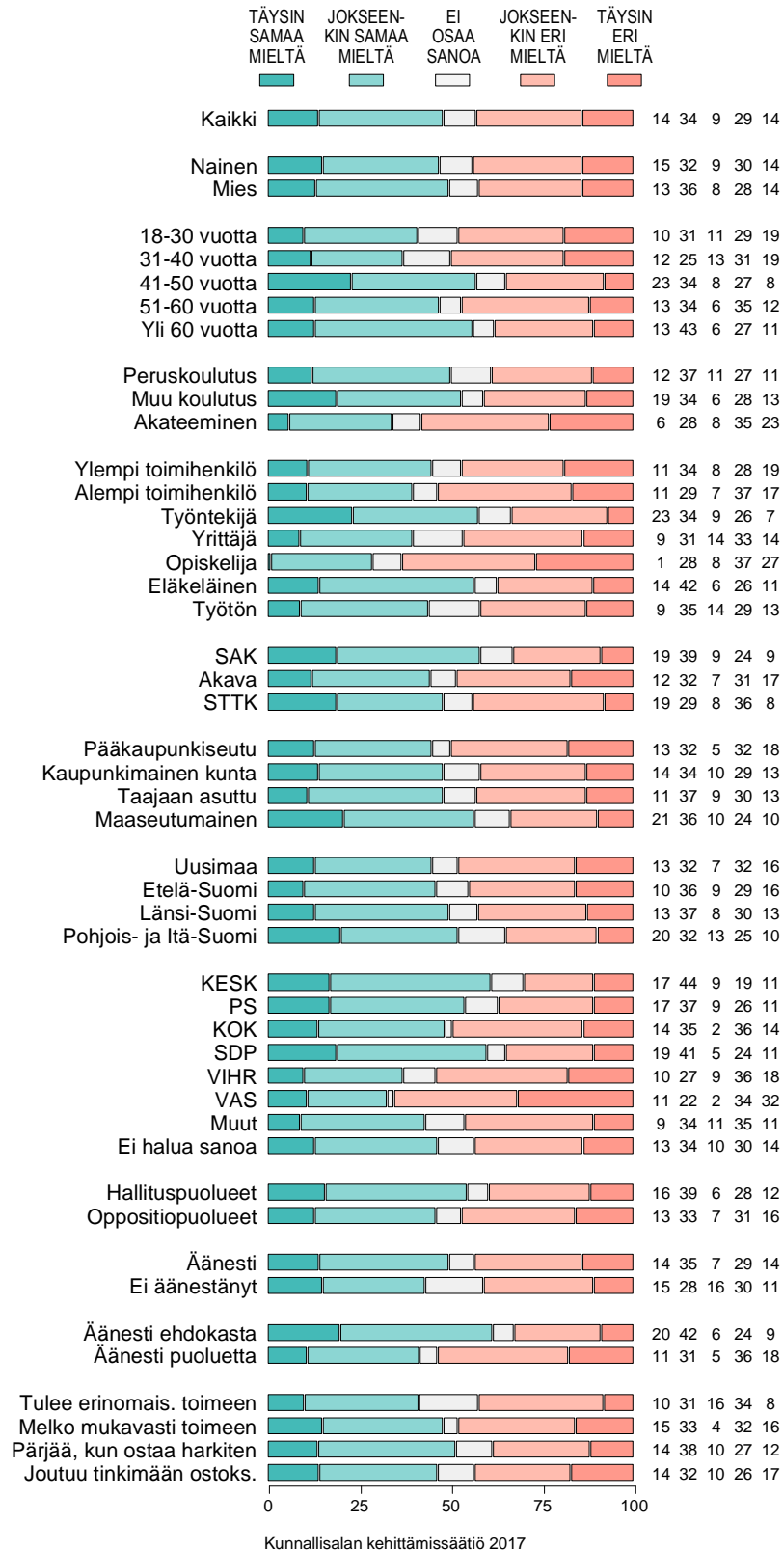

Kuvio 17c. SUHTAUTUMINEN SISÄISTÄ KANSALAISPÄTEVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

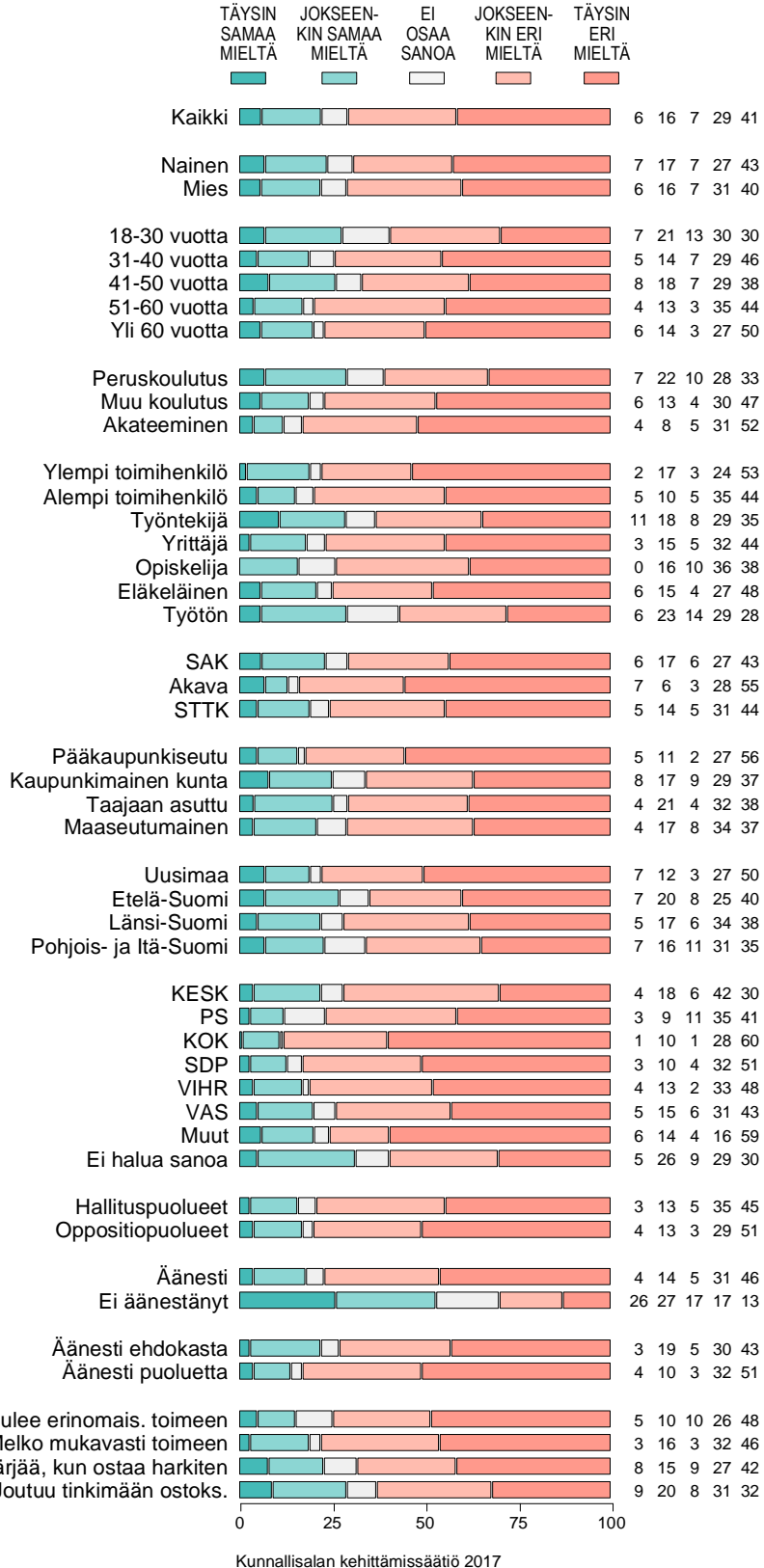
Kuvio 17-3. "Vaaleissa on hyvä ravistella ja havitella muutosta, vaikka se ei toisikaan mukanaan mitään hyvää" (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2017

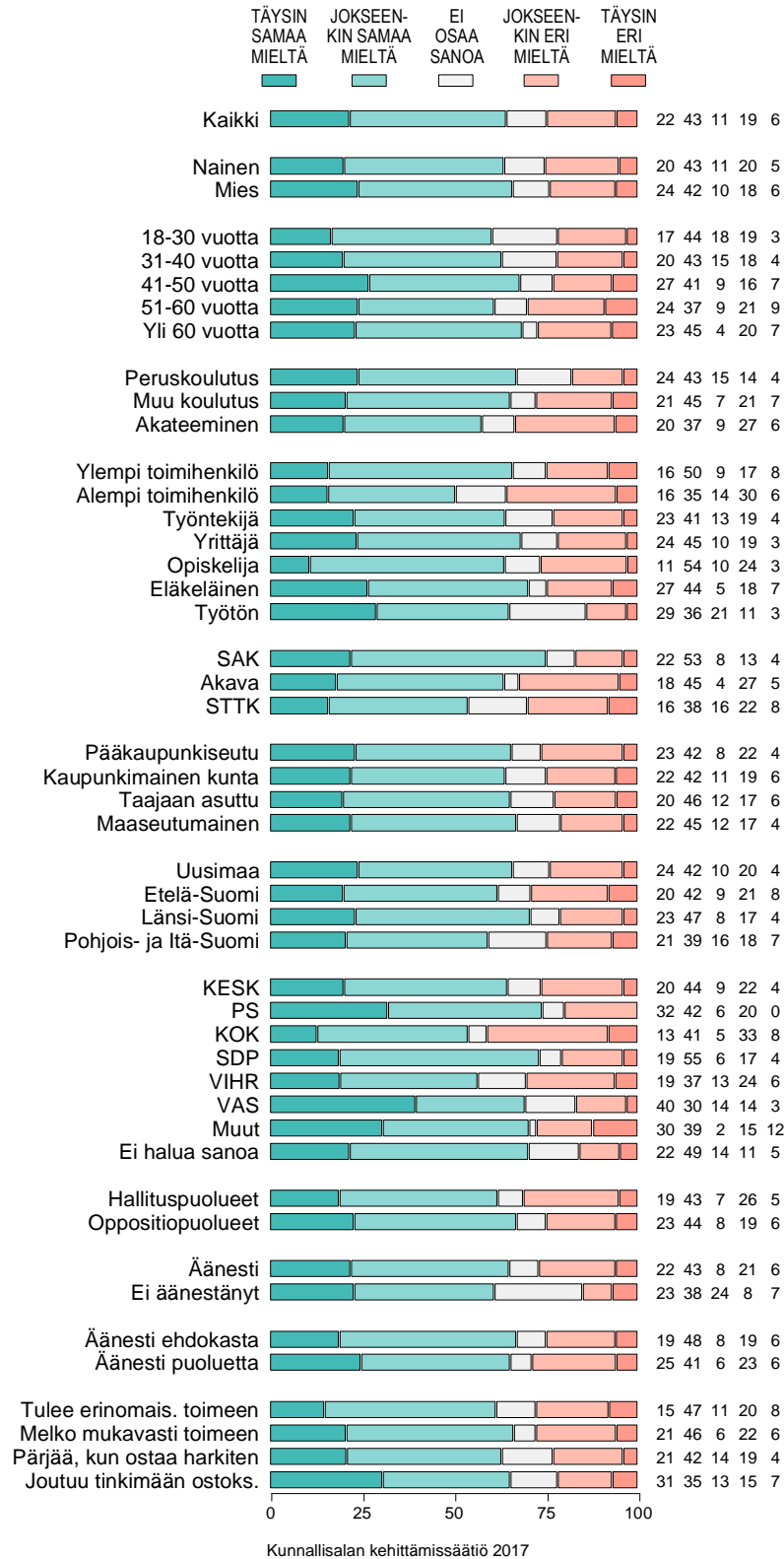
Kuvio 17-5. "Tarvitsen hyvän syyn käydä kuntavaaleissa äänestämässä" (%).

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2017

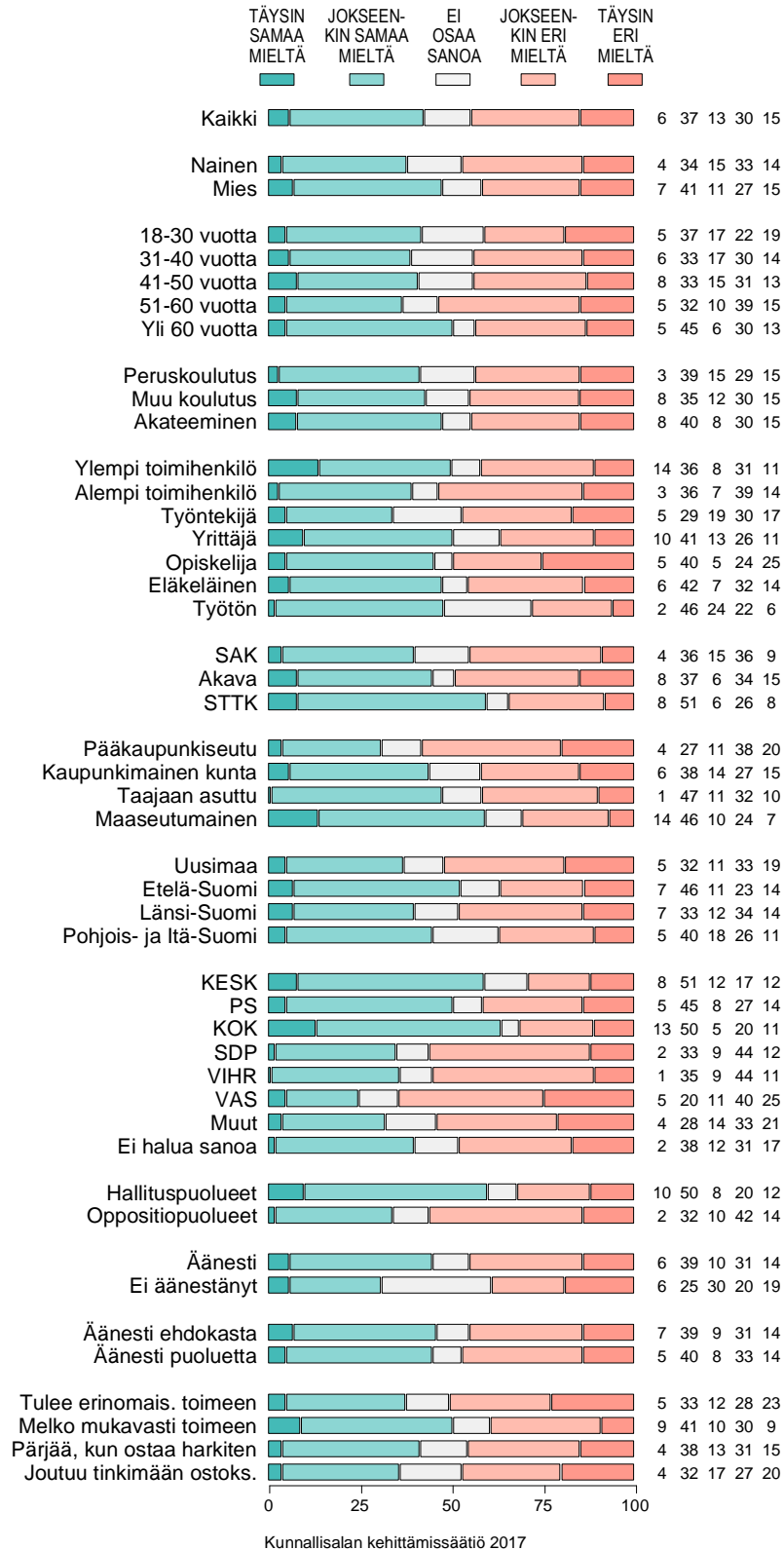

Kuvio 17-7. "On poliittisten päättäjien syytä, jos peruspalvelut ovat riittämättömiä tarpeeseen nähden" (%).

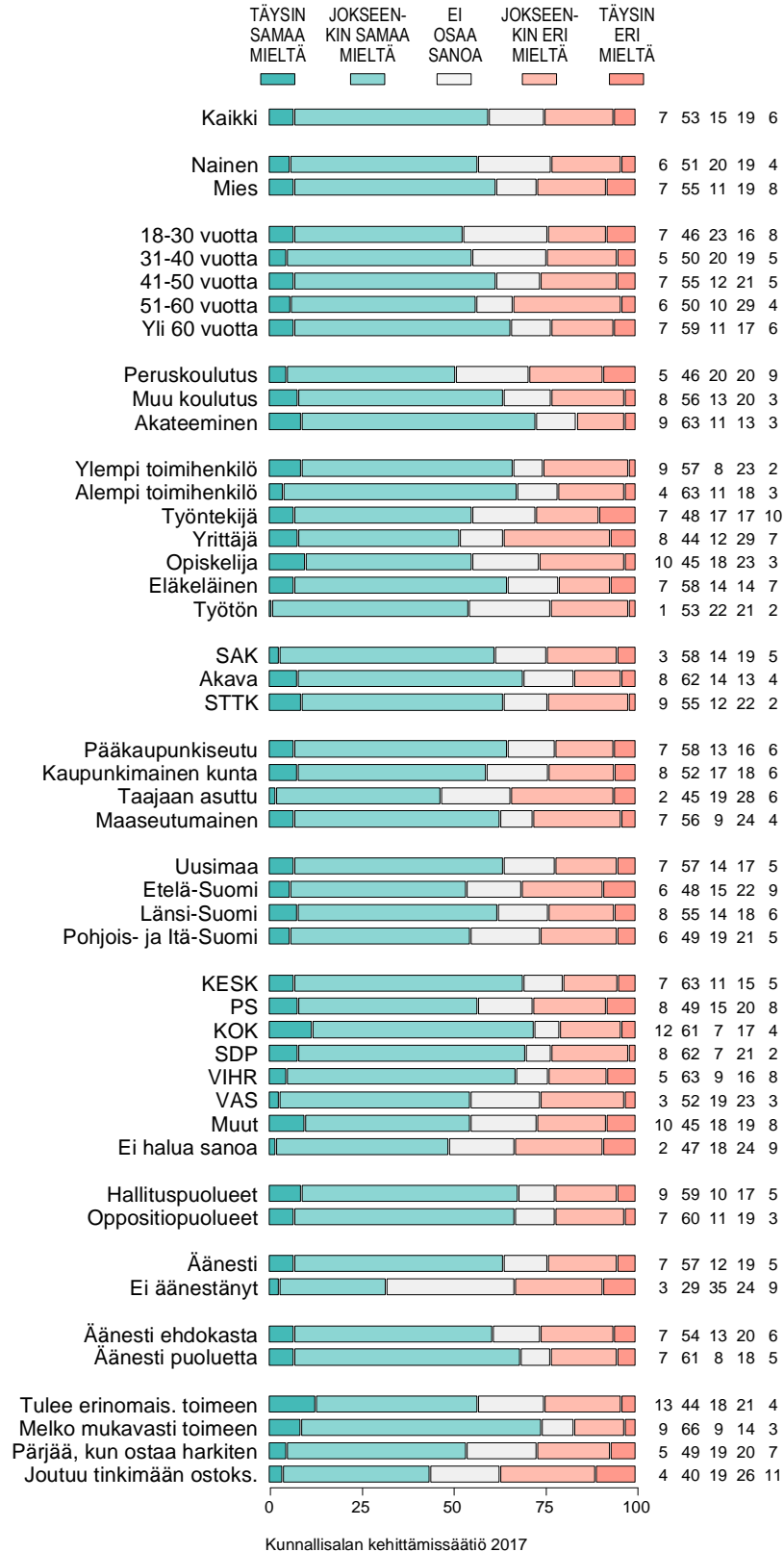

Kuvio 17-8. "Kuntapäättäjiä syyllistetään suotta päätöksistä, joita he tiukoissa tilanteissa ja ristiriitaisten odotusten vallitessa joutuvat tekemään" (%).

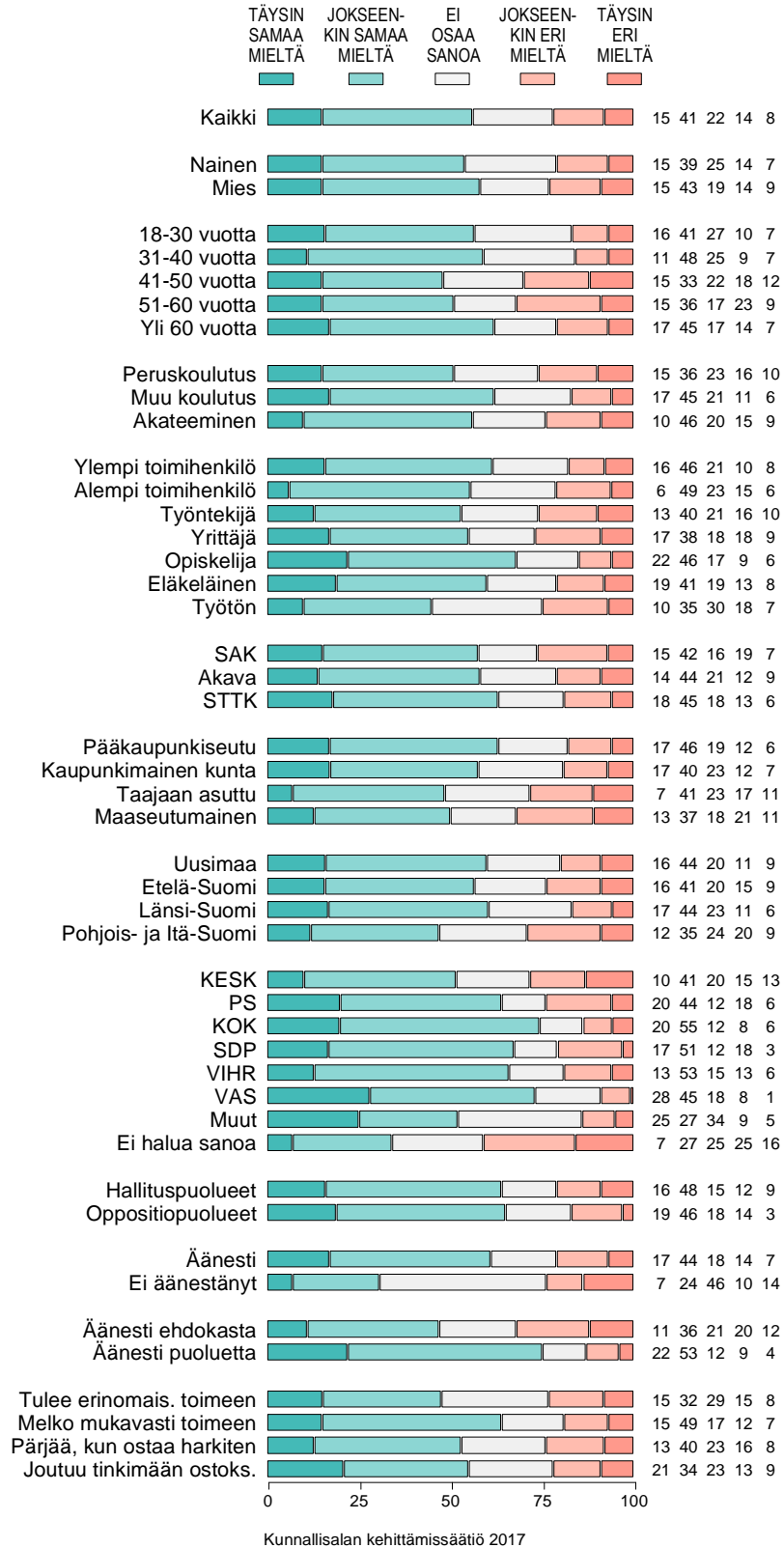

Kuvio 17-9. "Demokratia toimii kaiken kaikkiaan kotikunnassani hyvin" (%).

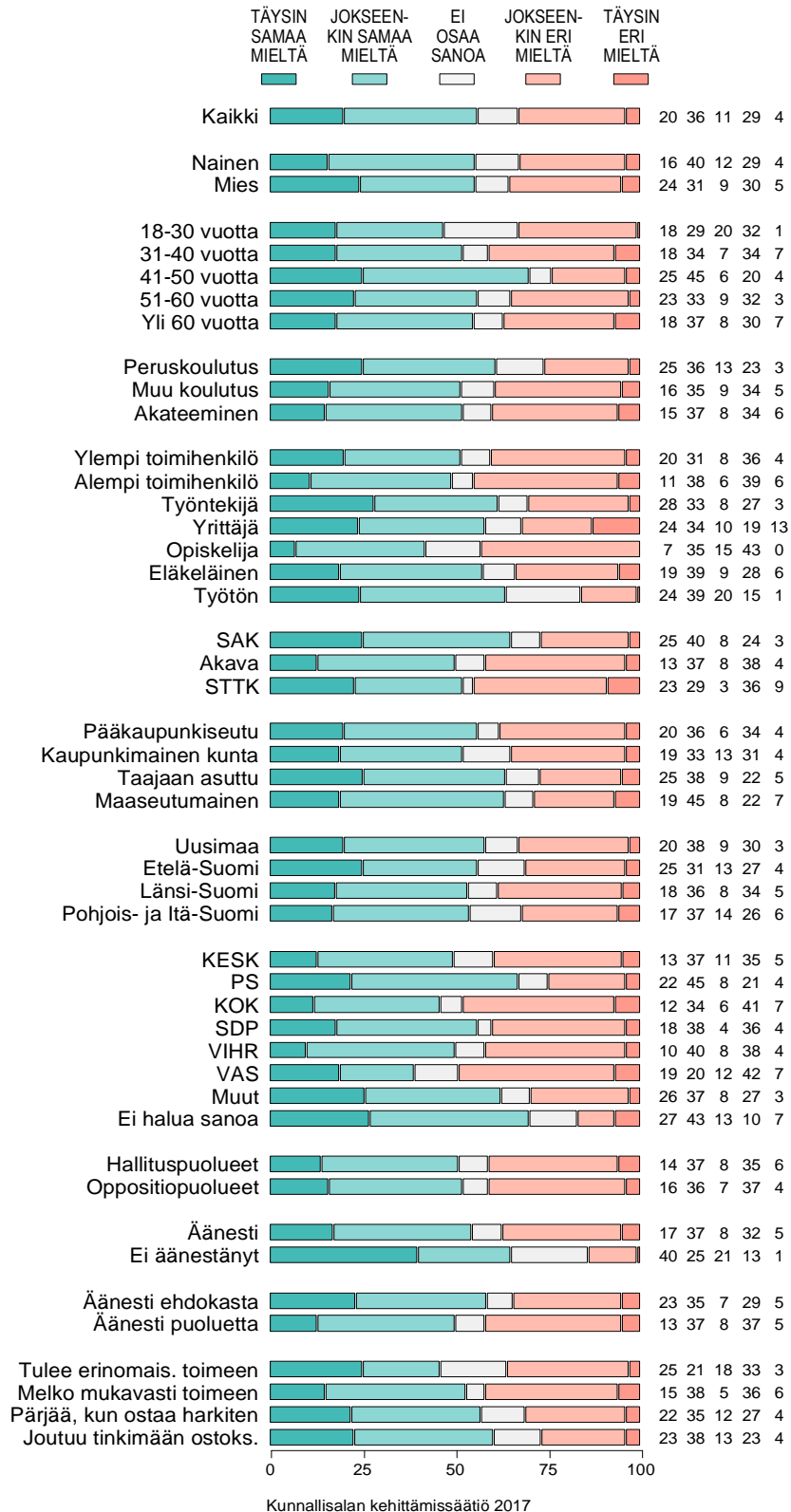

Kuvio 17-12. "On ainakin yksi puolue, joka ajaa minun etujani" (%).

Kuvio 17-13. "Poliitikot ovat kiinnostuneet äänistä, eivät ihmisistä ja heidän ongelmistaan" (%).

Kuvio 17-15. "Ymmärrän hyvin tärkeitä poliittisia kysymyksiä" (%).

